

Dârülmülk Konya

TARİH, KÜLTÜR, SANAT VE MEDENİYET
2023 / 2

“Vuslat”ın
750. yılında
Hz. Mevlânâ

ÖZEL SAYI

Konya

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ADINA SAHİBİ
Uğur İbrahim Altay

YAYIN KURULU
Ahmet Emre Bilgili
Azmi Özcan
Beşir Ayvazoğlu
Coşkun Yılmaz
Erhan Afyoncu
Hilmi Şenalp
Mahmut Erol Kılıç
Mustafa Fayda
Mustafa S. Küçüktaşçı
Özkul Eren
Şükrü Koyuncu

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa S. Küçüktaşçı
Coşkun Yılmaz

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Ahmet Bilgiç

YAYIN KOORDİNATÖRÜ
Osman Demirtaş

EDİTÖR
Ekrem Aydar
Mehmet Bilal Yamak

SANAT YÖNETMENİ
Özkul Eren

GRAFİK TASARIM ve UYGULAMA
Yasin Ilıcalı

FOTOĞRAF
Konya Büyükşehir Belediyesi Arşivi
İzzet Keribar
Ekrem Aydar

2023-2

BASKI
Seçil Ofset

100. Yıl Matbaacılar Sitesi 4. Cadde No: 77
Bağcılar-İstanbul
www.secilofset.com • Sertifika No: 44903

İLETİŞİM

Konya Büyükşehir Belediyesi
Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Mevlana Kültür Merkezi Çimenlik Mahallesi
Aslanlı Kışla Caddesi No: 8 Karatay/KONYA
Tel: 444 55 42
web: www.konya.bel.tr
e-mail: darülmülk@konya.bel.tr

MERHABA...

Türk-İslâm düşüncesinin insan formunda tecessümü olarak nitelenebilecek Hz. Mevlânâ, Dârülmülk Konya'nın ikinci sayısının gündemini teşkil ediyor. Konya ve Hz. Mevlânâ, biri olmadan diğerinin düşünülemediği madde ve ruh bütünlüğünün ifadesi. Bu tecelli her biri düşünce dünyamızın ufuklarını zenginleştiren seçkin yazarlarımız tarafından çeşitli yönleri ile kaleme alındı ve tarihe not düşüldü. Bu yazılar özel hazırlanan illüstrasyon ve görsel malzemelerle de desteklendi.

Milletleri büyük yapan bir husus da kader anlarındaki davranış kabiliyetleridir. Adeta kurucu mayanın her hal ve şartta yaşatılması anlamına gelen bu kabiliyet tam da ihtiyaç duyulduğu anda kendi içinden yetişen nefeslerin sıcaklığı ile harekete geçer. 13. yüzyıl böyle bir kader anıdır. Türk-İslâm geleneği tarihin kaydettiği en çetin imtihanlardan biri ile karşı karşıyadır. Bir taraftan Moğol istilâsı diğer taraftan Haçlı saldırıları ile maruz kalman girdaptan kurtulma başta Hz. Mevlânâ olmak üzere Yunus Emre, Hünkar Hacı Bektaş, Hacı Bayram Veli, Şeyh Edebali, Abi Evren ve daha niceleri gibi

gönül erlerinin yeşerttiği mayanın hayatiyeti ile yeni bir yolculuğu başlatmıştır. Bu gönül erlerinin her biri yanmış yıkılmış bir coğrafyada bütün ümitlerini kaybetmiş insanlara yeni bir hayat nefesi üflediler. Her biri aynı hakîkatı kendi dilince seslendirdi.

Tarihin yetiştirdiği en güzîde şahsiyetlerden biri olan Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî de “Toprağa sevgiden başka bir tohum ekmez” diyerek Türk-İslâm medeniyet anlayışının temel harcının sevgi olduğunu tebeyyün ettirmişti. İşte bu harcı korumak yarınların teminatıdır. Ancak geleneği korumak onu müzelik malzeme keyfiyeti ile değil yaşayan bir değer olarak yarınlara aktarmak ile anlamlı hale gelir. Onun için de yine Hz. Mevlânâ'nın ifadesiyle “Yeni şeyler söylemek” gereklidir. Her dem yenilenmek her an tazelenmek.

2023 senesi vuslatın 750. yılı münasebetiyle bütün dünyada “Mevlânâ Yılı” olarak idrak edilecek. Onun için Konya'ya ve bize düşen büyük sorumluluklar var. İlim ve irfan mükteşebatımızın bütün dünyaya yeniden takdimi için bu vesileyi bir imkân olarak değerlendirip tarihin bu en muteber isimlerinden birinin rehberliği ile sevginin bütün hal ve tecellilerini yeniden mahzun rublara üflemek lâzım. Dârülmülk Konya bu sayısına bu saikle hazırlandı.

Kıymetli okuyucularımız; dergimizin bu sayısı baskı aşamasında iken bir başka vuslat daha gerçekleşti ve çok kıymetli Prof. Dr. Mustafa Sabri Küçükaşcı hocamız dar'ül-bekaya irtihal eyledi. O olmasaydı bu dergi ete kemiğe bürünemezdi. Âdeta mesuliyetini ikmal ile bizlere emanet bırakıp sonsuzluk yolculuğuna çıkar gibi gitti. Konya'nın Türk-İslâm âlemine hediye ettiği yiğit bir kıymet olarak ardında nice güzellikler bırakıp Rahmet-i rahmâna kavuştu. Dârülmülk Konya'da bu güzelliklerden olduğu için vuslat sayımız onun aziz hatırasına ithaf olunur. Makamı âli, menzili mübarek olsun.

Dergimizin yayımıyla ilgili kararlılığı ve yayın kurulunun kararlarına desteğinden dolayı Konya Büyükşehir Belediye Başkanımız Uğur İbrahim Altay'a, yazarlarımıza, tasarım ekibine, katkıda bulunan bütün dostlara müteşekkirimiz.

YAYIN KURULU

MUSTAFA SABRİ KÜÇÜKAŞCI
22 Aralık 1963 - 29 Temmuz 2023

*Bir talebe heyecanı,
muhabbeti ve gayretiyle hazırladığı
“Vuslat” Özel Sayımızı
son bir hatıra gibi bırakarak aramızdan ayrılan
muhterem hocamızı sevgi, saygı ve
rahmetle yâdediyoruz.*

Dâirülmülk
Konya

İÇİNDEKİLER

06
MEVLÂNÂ VE YUNUS SELÇUKLU'DAN OSMANLI'YA MEVLEVÎLİK
BEŞİR AYVAZOĞLU

14
NİÇİN MEVLÂNÂ VE NİÇİN ŞİMDİ?
SEYYİD HÜSEYİN NASR

18
ÂLİM VE DEVLET ADAMI İLİŞKİSİNDEN İLİM VE SİYÂSET
İLİŞKİSİNE
TAHSİN GÖRGÜN

26
MEVLEVÎLİK VE HAT SAN'ATI
UĞUR DERMAN

42
MAHMUT EROL KILIÇ İLE İRFAN GELENEĞİMİZ VE HZ. MEVLÂNÂ
ETRAFINDA "İKİMİZİN KALBİ BİRDİR, SEN BENİMSİN; BEN SENİNİM"
MUSTAFA SABRİ KÜÇÜKAŞCI

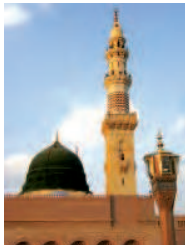
62
HZ. MEVLÂNÂ VE İNSANLAR ARASINDAKİ FARKLAR
ŞULE GÜRBÜZ

78
VARLIK VE RUH ANLAYIŞI BİLİMSEL BİLGİ-HZ. MEVLÂNÂ
M. EMİN ÜNAL

84
İNCİRE LAYIK OLDUĞUNU DÜŞÜNEN KUŞÇAĞIZLAR DEĞİLSEK
AVUCUMUZDAKİ SÜT NEREDEN?: BİR "MEVLÂNÂ FELSEFESİ"NE
NEDEN İHTİYAÇ DUYARIZ?
EMİNE CANLI

110
MEVLÂNÂ DERGÂHI VE KALEMİŞLERİ
ALİ FUAT BAYSAL

116
KONYA'DA MESNEVÎHANLIK GELENEĞİ VE MESNEVÎHANLAR
AHMET ÇELİK • HASAN YAŞAR

156
ÂLGİ İLE HAKİKAT ARASINDA İNSAN
ABDULLAH KUŞLU

164
"PEYGAMBERİMİZİN YOLU AŞKTIR..."
SÂFİ ARPAGUŞ

174
İKİ KİTAP, TEK HAKİKAT: MESNEVÎ-Yİ ŞERİF VE
MUHAMMEDİYYE
MEHMET BİLAL YAMAK

181
MOĞOL KUMANDANI BAYCU, MEVLÂNÂ VE KONYA
NADİR KARAKUŞ

188
MEVLÂNÂ'NIN HUZURU
YAVUZCAN GÖKÇER • MELİKHAN KİRAZOĞLU

222
İZMİR MEVLEVÎHÂNESİ VE NEYZEN TEVFİK
MEHMET DEMİRCİ

228
YAPAY ZEKÂNIN DİLİYLE MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN
HASAN AKAY

236
BİR TURİZM OBJESİ OLARAK 'GÖRSEL MEVLEVÎLİK'
AHMET EMRE BİLGİLİ

252
BEYAZIT YAZMA ESER KÜTÜPHANESİ'NDE
MİNYATÜRLÜ MESNEVÎ-İ MANEVÎ NÜSHASI
BEKİR ŞAHİN

262
MESNEVÎ'DEN BİR HİKÂYE HZ. ÖMER VE İHTİYAR
ÇALGICI
AHMET ANGI

274
HZ. MEVLÂNÂ VE İRFÂN
ALİ TEMİZEL

284
MEVLÂNÂ'NIN ESERLERİNDE ÜRETİM VE ÇALIŞMA
ADEM ESEN

300
ŞEMS VE MEVLÂNÂ
ABDULKERİM SURUŞ • MELİKHAN KİRAZOĞLU

312
MEVLÂNÂ
MUSTAFA ASIM KÜÇÜKAŞCI

HZ. MEVLÂNÂ VE İNSANLAR ARASINDAKİ FARKLAR

ŞULE GÜRBÜZ

Çocukluğumda hatta gençlik çağımın ortalarına kadar “Sakal-ı Şerif ziyaretleri” dikkatimi celbedirdi. Ahali o sakalının o sakal olmadığı hususunda kıyasıya bir mücadeleye girerken mücadeleye girmeyen kısım o sakalın o sakal bile olsa neye yarayacağını söyleyerek zahmetsiz bir galibiyet almış gibi göndere çektiği bayrağının altında yelpazelenirdi. Ben bu hususun merak kıyısında sabit durur ve mizacım gereği meraklarımı saklar, biriktirirdim. Çünkü galiba ortaya salınan merak eli boş gelmeyi kendine yediremediği için anca dedikodu getiriyor, sahibinin suyunu bulandırıyor. Saklanan merak ise bir çeşit turşu gibiydi benim için, yemesem yiyemesem ne olduklarını bilmesem de bilmediklerimden oluşan devasa bir kilerim, adeta servetim vardı. Bunların gün günden artması, gençliğe eriştiğim çağlarımda bana yine de zenginlik geliyordu. Sanki bir vakit mana açılacak, birikme ve saklanma gayretiyle katmerlerini salacak ve ben neyin ne ettiğini bilmez halime bilir halimle tekrar kavuşacağım, mana beni en başa götürecektim hissindeydim. Bu sebeple düğümlerin, gittikçe sıkışmış, gerilmiş düğümlerin arasında rahat hiç değildim ama bir gün görece rahatlayacaksam yine bunların hiç değilse gevşemesi ile serileceğim yerde sırtım nihayet bir yer görecekti.

Gelen geçen ve tüneline olduğum tüm zamanlarımda kendimi, ne kadar okusam, dinlesem, bilgiye baş eğip sallasam hallerimde hep eğreti hissettim. Aslen yaşamıyor da

yaşıyor gibiydim. Bilmediğime biliyor gibi yapıyor, yaşıyor olmanın sırrına ermeden yaşamaya çalışmanın bu müptezel haline bir türlü “neyse ne”, diyemiyordum. Heyecanlı değildim çünkü. Hedefli hiç değildim, menzilsiz, salma geziyor gibiydim. Dertlerimi beğenmiyor, kimsenin de derdini beğenmiyor, buna sebep ne kendime ne başkalarına hakkıyla eğilebiliyordum. Okumak en yoğun ve taşkın hali ile bile birkaç sene oyalıyor sonra oyalayışından bir sahtelik sezdiriyordu. Onun arkasından oyaladığına, nasıl oyaladığına bizzat oyalamanın kendisi de bakıyor ve bu vasatlık onun dahi sınırlarını yormuş gibi o bile irtifasız kalıyordu. Oyalamayan, oyan bir azlığa, azlıktan kasıt hakikate yaklaşmaya fahiş bir ihtiyaç vardı. O da hep az, gizlenmiş ama hakkında yanılmış olanı bulmayı öğütüyordu bana. Gerçi dünya her şey hakkında hem de sürekli yanılır ama kastım yanılığını zaferi gibi taşıdığı ve serveti saydığı yanılığın haricinde kalması icap eder diye düşündüğüm o tek hakikate baktığı “bu yanılığdır” bakışı ile ayrılan ve yüzüne pek de bakılmıyordu. Zihnimde nerden kaldığını bilmediğim, sakın ve dinlemede, bariz bir el uzatışı ile hayatını sanki dönmede gibi yaşayanların yanında varmaya bir davet vardı. Üstelik daveti hissettiğimde davet eder gibi olan diye kastettiğim insan cinsinin kimler olduğuna dair fiziki ve hatta fikri her şey silikleşmiş, bir hatıra gibi kalmıştı. Yanına varırım dediğim kimseler ve o duyguyu giyinmiş haller bana bunu hissettirip gözden

çoktan nihan olmuş gibiydiler. Ama bende bir özlem ve bakış bırakmışlardı.

Mesleğim olan mekanik saat tamirciliğinde ilk on yılı devirdiğimde tamamen sükûnet, okuma, dinleme ve saat tamiri ile geçen zamanımdan bana on birinci yılımda bir tazelenme geldiğinde duyduğum heyecan ve aldığım ilk koku kalıcı ve gerçek şeylerde kullanılacak ve kullanılmış kalıbı bana da hatırlattı. “Bir şey gerçek ise hep taze ve zamansızdır.” O zaman yine de hayli genç olduğumdan bir şeyin bana bildik bir cümle ve sözle yaklaşmasından hatta inmesinden yine de belli belirsiz bir memnuniyetsizlik duyduğumu hatırlıyorum. Çünkü hala kendimi bir şey anlayacak, avlayacak dahi olsam sade bana mahsus, be tahsis bir cümle ve hal ile anlamanın cakasını yakama istiyordum. Ahali elbet tanımaz kolay tanıyıp anlamadığı gibi bu paha biçilmez süse de şöyle bir bakıp geçerdii ama ne takındığını bilen ben, elimle ikide bir onu ve yerinde durup durmadığını yoklamaktan geri duramazdım. Yani süs istiyordum anlaşılın, hatta rozet. Bunu istemem pahalıya mal oldu, tekrar süslenmem hem çok zaman aldı hem bu zaman önceki zaman gibi de değildi, ağırlığı, ezişii bana eski uçan geçen havaların dışında hem hava hem de kütle şeklinde sanki bir tünelmiş de onu oyarak kazarak ilerlemem gerekiyormuş hissini bizzat yaşatarak vardı. Hâlbuki yol ve yordam anlamıştım ama ahlakım bana mani oldu. Ve bu ne olduğunu aslen bildiğim ahlâkı yine de kaybetmek istemediğimden ona bana mani olduğunu bildiğim halde çok da dokunamadım, kenar köşesini ezdim, başka yerleri güzelleştirdim, ama onu bir iyi budayıp süsün kendisini süssüz bırakamadım. Onu ve kendimdekini beğenmeye devam ederken de elbet yolum vuruldu, zayıfladı. İdrakim ilk

hediyesinde parıltısını artıracığına sabit bir matlıkta durdu. O da beni bu yavan halle idare etmeye başladı. Bunu her an görüyor ve nasılsa duruyor, ilerleyemiyordum. Ama durduğum yer inip çıkıyordu.

Bu sırada mekanik saat ve ustalığında ulaştığım derece bana bir şeyi daha gösterdi. Kişii bir şeyi gerçekten sadece enine boyuna değil künhüne vararak bilmişse dünyada o konuda konuşulan, dönüp duran hemen her sözün yalan ve dedikodudan ibaret olduğudur. Ve ticareti de bu yalan ve dedikodu zemini üzerinde serili bir işporta malı gibi teşhirdedir. Bilmenin, idrak ve içine alarak bilmenin dünyanın yüzde doksanına sırt çevirme gücü, tebessüm gücü verdiği, o çok parlak görünen, kendilerine bakmaya, kendilerini teşhiren sunmaya bile kıyamayan kimselerin de ne kolay bir av olduğu oldu. Yalan ve yanlış bilgi dünyayı kısıkvrak yakalamış dünya da bu yakalanmayı arzudan ve aşktan zannederek cilvelenip duruyordu. Saat tamirinde 18. senemde ancak tüm açıları ve boyutları ile gördüğüm bu manzara bakılmaya doyulmaz ve bu anlığın etrafından çepçevre uzanan ve başka her yere de tırmanan bir vadi manzarasıydı sanki. Her yere buradan tırmanılıyor gibiydi ve her yer buraya, aldanışa indiriyordu. Yola diye çıkılan tüm haritalar, en doğru yoldan götürüyorum denilen kılavuzlar getirip aldanış vadisine insan döküp gidiyordu. Dökülenin vasıl oldum zannı muhakkak ki başka bir konu. Bunu zamanla ve zamanın içinde yol alırken daha da derinleşerek ve kânî olarak idrak ettim. Görmedim, duymadım, idrak ettim. O vakit de içimden binlerce kuş aynı anda havalandı, gün taptaze zihnimdedir. Kuşların kanat sesleri bana idrakin hapisteki bir halin serbest kalması oluşunu bildirdi. Anlaşılın değil bilinen görülen değil idrak

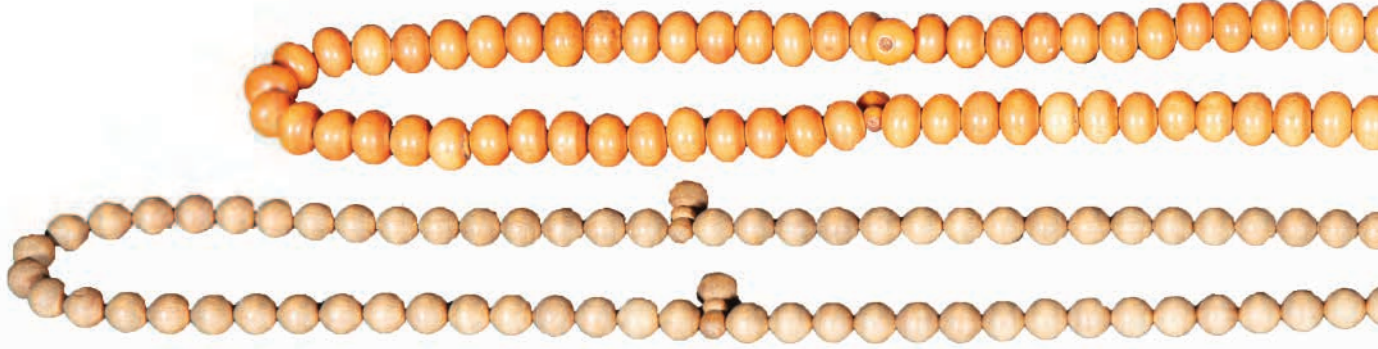
edilen ile bir mahpus daha kurtuluyor, içimdeki mahpus kuş serbest kalıyordu. O günden sonra darlığın ve insanın dünyada hapis hayatı yaşamasının, anlığın, zihnin her kademesinin hapis olduğunu, idrak edilenlerin artması ile bir serbestlik ve kanat seslerinin geldiğini, alenen uçtuğunu, uçanların halka halka başımın üstünde daireler çizerek geçtiğini ama idrakin böyle pay pay, ölçü ölçü, kısım kısım, madde madde değil inkılâp kelimesindeki kalbin inkılâbı ile yekpare bir kanada ihtiyaç duyduğunu yoksa ağzı kalabalık, diğerlerinden daha çokbilmiş bir “dünyalı” olmanın kanatlara eşlik olmadığını da idrak ettim. Sonrasında idrakin hep kişinin kendi ve kendine ekli yani ona kendisi için verilmiş kâinatı içinde mevcut ama saklı bir hazine olduğunu, bunu bulmak veya yaklaşmak, onunla göz göze gelebilmek için kişinin ömrünü kendi inşaatında amele, kendi inşaatında moloz taşıyıcı, mimar, mühendis olarak geçirmeye mecbur olduğunu sezdim. Mal sahibi, toprak sahibi ne sahibi olur olsun her işi kendisinin yapması ve ne yapıp edip kendi molozu, kendi inşaatı altında kalmaması gerektiğini bütün bu zaten olmuş bitmiş seyrederken gördüm. Çıkarmak, bulmak, yaklaşmak için kendisinin çalışması, kazma küreğini kendi alması, inşaatına hem içeriden hem dışarıdan bakması gerektiği artık ortadaydı. Çünkü nihayet anladım ki insan enkaz altındadır. Kendini bulmak, kurtarmak, tanımak ve göstermek için kendi altına girmek zorundadır.

Buradan gördüğüm ile Hz. Mevlânâ'ya bakıyorum. Eskiden çok başka şeylerine bakardım, artık öyle değil. Ona büyüğüm hem de en büyüğün büyüğü olarak bakıyorum. Eskiden bir büyükte sıradan insanlık görmek beni ona inanmaktan onu

hakkıyla beğenmekten alıkoyardı. Artık en çocukça en basit şeyi onlarda görsem o büyük insan hafriyatında, benim milyonda birinde çalışmadığım kendi hafriyatını kazmış girmiş, o en ağır bedeli ödemiş gökyüzünü yeryüzünde iken başımın üstüne çekerek onunla mesafeyi alabildiğine kısaltmış bu büyüklerin bir şakaları, bir solukluk dinlenmeleri, bir olur ki eğlenmeleri bana her şeyden güzel geliyor. Bir büyüğü bir nadanın onun bir soluklanması ile küçültmeye gayreti, “Bu da kâmil insana yakışmıyor... diye

*Hırka-i Şerif Camii'ndeki
Sakal-ı Şerif*

başlayan o çok zor çıkılan en yüksek yerden indirme gayreti insanın hem insan hem de her şeyi ile O olabildiğini çok geç de olsa anlamış bana artık eskisi gibi kırıcı gelmiyor.

Mesnevî'yi ilk okuduğum öğrencilik senelerimde bile hayretim bir insanın şerha şerha dünyadaki her hal ve harekete nasıl bu denli agâh oluşu olmuştu. Kaçan kaçabilen yoktu, tutulmamış tespit, yakalanmamış şeytan tuzağı, görülüp bilinmemiş ve esasının altına bir bilme yorganı altına girer gibi girilmemiş bir ruh hali yoktu. Hz. Pîr neredeyse kıpırdayan her şeyin neye kıpırdadığını ve bunun sonunun neye varacağını görüyor, söylüyor, sayfalarca hikâye ediyor, hatta eğlendiriyor ama sonunda muhakkak kısıkvrak yakalıyordu. Hiçbir şeyin gizli kalmayacağı o en büyüğün bu halini dünya elbisesi ile giyinmiş, burası da artık ona soyunmuştu. Yıllar içinde tekrar tekrar okudukça bu hayretim önceleri çok üstünde duramadığım, benden gizlenmiş olanların önüme cümle ile değil adeta sayfalardan çıkarak yanıma oturması, koluma dokunması ile iyice arttı. Öyle ki şunu diyebilirim, Mesnevî'nin sırf birinci cildini hakkı ile okuyan dünyadaki hiçbir şeye şaşmaz, anlamadıklarını anlar olur, altı cildi hakkı için bitiren artık semâvat ile kol kola girer, ne yaparsa yapar. Hal böyle iken bir de

dünya hali denilen o hallerin en acıklısı var ki, bu resmi çizmeye kimse zaten cüret dahi etmemiş, bunu bilmiş de geçmiş. O da şunun resmidir ki bir insan cevherini bulup onu mücevher haline sokabiliyor, gerçi cevheri de çok büyük, sahibini rahatsız edecek kadar büyük ama onu tıraşide edip her fazlalığından arî kılabilir ve bu mücevher o pahaya geliyor ki dünyadaki her şeyi, her duyguyu, her kıpırtıyı, gizli hissi, başka duyusu, her şeyi saniyen anlıyor ve onunla her şeyi alabiliyor ve bu eder, diyerek ortaya koyabiliyor. Bunu ciltlerce söyleyebilir, söylemeye doyamıyor çünkü çağlıyor akıp duruyor, tutabilmeye hepsini toplamaya imkân yok. Hem de ne söyleme, nasıl bir dil, kuru kuruya değil, dilin tüm imkânları ve imkânsızlıkları ile söylüyor, her uzva söylüyor, herkese pay düşüyor. Resmin afetli tarafına baş çevirince görülen ise dünyadaki her felaketin taban ve tavan resmi, her boyutu ile görünen hali. Bir tarafta her şeye bir bakışı ile yeten her sırrı avlayan bir varlık, bu avlarını sıra sıra ciltler halinde dizen bir Hz. Mevlânâ bir yanda da bu avlara dönüp de bakmaya bile mecal edemeyen, onun bir sözü ile bile yakasına bir tüy takıp süslenemeyen beşerin oğlu beşeroğlu. Şaşmaktan yorulmayan ama başka her şeyi yoran beşer. Şaşılacağı asla şaşmayan ama ha bire kendi şaşan beşer. Birinde her

şey var, diğer milyon hatta milyarlar da hemen hiç denecek kadar eser miktarda. Çünkü kendi enkazında çalışmamış, kendini şerh etmemiş, kendi kitabını okuyamamış. Şerh etmek büyüklerde öyle bir halde ki öyle bir şerh ediyorlar ki insan yaratılmışı ve varlığı, maddeyi ve oluşu bu suretle sevebiliyor. Sevgiyi yakınlaştırıyorlar, adeta indiriyorlar. Çünkü sevgi de insana çok uzak, her şey insana bu yakınlığa rağmen çok uzak. Anlayış ve kavrama yüksekliği odaklanmaktan artık yangın yerine dönen bir zihin ve gönül diye ayrılamayacak bir ruh bütününe varmış Hz. Mevlânâ gibi bir büyükte şerh öyle bir hale geliyor ki şerh ettiği şerh edilenden güzel oluyor. En güzel daha güzel oluyor, en manalısı o yangınla ısıttığında yetmiş kat mana daha çıkıyor, her sözün arkasından yedi kat, yetmiş kat daha söz yürüyor, her biri bir tıkanıklığı açıyor, her biri bir zihinde kalmış acaba'yı sürüp atıyor. Böylece sanki dünya tekrar tekrar oluşuyor, yeniden doğup başka türlü büyüyor, yaşam büyüyor, ölüm küçücük kalıyor, o kadar küçük ki nihayetinde yok oluyor.

Büyüğün büyüğü bildiğim Hz. Mevlânâ'dan bana "Büyük, ölçü olarak nedir?" diye bir merak gelirse şimdi şerefle vazifeli olduğum Galata Mevlevihanesi'nin her köşesinden bana doğru fıskıran şey, Galip Dede'nin

Hz. Mevlânâ'nın yangınını görebilme becerisi ve bu ruhsal kademedeki kendini ve divanlarını çıkarabilmesi oluyor. Hz. Mevlânâ'yı çok yakinen sevebilen de Şeyh Galip oluyor. Şerhi duyabilen başka bir şarih oluyor. Büyüğün etrafında başka büyükler halka halka genişliyor, seyyaleler gibi yeryüzünde dönmeye başlıyorlar. Hz. Mevlânâ o en büyük manaya, en büyük ateşe en çok yaklaşan olarak yeryüzünün güneşi, ona yaklaşanlar da gezegenleri oluyor. Onun kadar yaklaşamayana onun söylediği manalar parça parça korlar atıyor. Herkes payına düşeni tutabildiğini, nefesini, irtifasını, ahlakını, arzusunu ölçecek bir mizana kavuşuyor. O varken başka dünya ölçüsü kolay değil artık.

Bazen Konya'ya geldiğimde daha şehre girerken hissettiğim mıknatıslanma ve nihayet meydana varıp da Kubbe'i Hadra'ya baktığım zaman çocukluğumdaki sakal'ı şerif tartışmaları önüme şerh oluyor. Anlaşılmadan birikmiş mana kendini oyuncak gibi salıveriyor. Bir yanda bütün kâinatın, olanın olduranın her halini kendi enkazından bulan ve gösteren Mevlânâ bir yanda diğerleri. Hz. Mevlânâ'nın sakalının bir telini terazinin bir kefesine diğer kefeye de yedi milyar insanı koysak o sakal o milyarlık kefeyi havaya sıçratır. O zaman bir sakalın ne ettiği de neye ziyaret edildiği de resmini veriyor.

Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
Mevlana Kültür Merkezi, Çimenlik Mahallesi, Aslanlı Kışla Caddesi, No:8
Karatay/KONYA